

hvala. Istotako veže me dolžnost, izreči presérno zahvalo domačemu č. g. župniku T. Potočniku in č. g. profesorju dr. Iv. Svetini, ker sta kupila novi šoli prekrasno podobo sv. Alojzija. Bog plačaj!
Šolski voditelj.

Iz Starega Trga pri Loži. Nagrobni spominek Blaž Raktelju, nekdanjemu tukajšnjemu nadučitelju, se je odkril dne 10. vinotoka na pokopališču v Podcerkvi v pričo mnogobrojnega odličnega občinstva. — Bila sta to slavnost tudi počastila dva gospoda iz Ljubljane, a slabo vreme je bilo vzrok, da se niso vdeležili tovariši iz okraja, ker je osobito zjutraj močno deževalo. — Spominek stane v Ljubljani 85 gl. 83 kr. — Izdelal ga je prav ukusno kamnosek A. Vodnik; vsem vgaja, in umetnika v nadaljno naročilo priporoča. Slavna učiteljska društva naj se v takih slučajih zaupljivo obračajo na g. A. Vodnika. Pri obedu je bilo navzočih čez 20 oseb in spominjali smo se še prav tople ranj. Bl. Raktelja. — A dobili smo tudi brzojavne častitke k tej slavnosti. Brzojavil je gosp. prof. Anton Stritar in gg. učitelja Krulec in Razinger. Gosp. tovariši iz okolišča so pisali, naj bi se zaradi slabega vremena slavnost odložila. — Gg. Bantan in njegov tovariš sta poslala prispevek 2 gl., ker ju slabo vreme zadržuje osebno se vdeležiti slavlja. — Računi so vsem p. n. darovalcem pri podpisnem na razpolago.

Kaspar Gašperin, nadučitelj.

Vestnik.

Osobna vest. Gosp. L. Abram, nadučitelj v Kostanjevici, je dobil nadučiteljsko službo v Senožečah.

Dar. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ je podaril gosp. Peter Mayr ml. posestnik i. dr. v Kranji 200 K ter postal v smislu § 6. društvenih pravil pokrovitelj društva. Bog povrni stotero vrlemu rodoljubu in iskrenemu prijatelju ljudskih učiteljev ta velikodušni dar, društvu pa nakloni še mnogo taciš dobrotnikov!

Občni zbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“ bode dne 27. grudnia ob 6. uri zvečer v poletnem salonu „Pri Maliču“. Po občnem zboru bode pa ravno tu „zabavni večer“ na čast vsem zborovalcem. — Drugi dan, t. j. dne 28. grudnia, ob 9. uri dopoldne bode pa občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“ v mestni dvorani. Po zborovanji — ob 1. uri — bode „banket“. Kdor se ga želi vdeležiti, naj se blagovoli zglasiti pri tajniku Slov. učiteljskega društva gospodu Jak. Furlanu.

Ljubljanski mestni svet je sprejel v svoji javni seji dne 5. t. m. sledeči predlog: „Kot vidni spomin na veliko naklonjenost Njega Veličanstva cesarja za naše, po potresu tako hudo prizadeto mesto in Njega osrčevalno navzočnost v Ljubljani, postavi se spomenik na javnem mestu“. V isti seji bili so imenovani častnimi občani: bivši minister, sedanji štajerski namestnik Baquehem, deželni predsednik Hein, Jan grof Harrach, baron Schwegel in Šuklje. Grofu Hohenwartu pa se je izrekla zahvala kot staremu občanu. Svoj čas se izreče priznanje in zahvala tudi drugim, kateri so delovali v korist Ljubljane o priliki potresne nesreče.

Pravila za življenje. Sloveči francoski pisatelj Aleksander Dumas, sin, veli: Hodi vsaki dan po dve uri; spi vsako noč po sedem ur; leži k počitku, kadar si zaspan; ustani, čim se prebudiš; jej le tedaj, kadar si lačen in pij le tedaj, kadar si žejen, a oboje vedno le polahko. — Govori le, kadar je treba; ne piši ničesar, kar ne bi mogel podpisati in ne stori ničesar, kar ne bi smel povedati v javnosti. Ne zabi nikdar, da se bodo drugi zanašali na te, a tebi ni nikdar treba zanašati se na druge. — Ne ceni denarja ne več ne manj nego je vreden: denar je dober služabnik, toda slab gospodar. Odpuščaj vsakemu v naprej, ne preziraj ljudi, ne sovraži jih i ne posmehuj se jim. Trudi se, da bodeš v vsem jednostaven, da postaneš koristen, da ostaneš svoboden. Kadar mnogo trpiš, poglej svojemu trpljenju naravnost v lice, ono te bode vsikdar mnogo naučilo.

Naznanilo. Za od družbe sv. Mohorja letos izdano Jožef Stritarjevo knjigo „Pod lipo“ se dobivajo **lepe platnice** pri knjigovezu Ivanu Bonaču v Ljubljani komad po 20 kr., s poštnino vred 25 kr. Kdor vzame več komadov na enkrat, pošljejo se mu franko.

Denar naj se blagovoli poslati ob jednom z naročilom gosp. Ivanu Bonaču v Ljubljano.

Prečastiti gospodje poverjeniki družbe sv. Mohorja so uljudno prošeni, to častitim udom te družbe ob priliki razdeljevanja knjig blagohotno naznaniti.

Sredstva za vzbujenje genija. Sloveči in tudi nesloveči pesniki in pisatelji so rabili časih prav čudna sredstva za vzbujenje svojega genija: Kadar je hotel Montagne o kaki stvari premišljati, je zapustil svoje stanovanje in se zaprl v stolp nekega razpadajočega gradu, Rousseau pa se je zaril v seno in tam premišljal. Buffon se je jako lepo oblekel in opasal sabljo, predno je sedel k mizi. Milton se je zavil v star plašč in mogel delati le, če je oglavnica pokrivala njegovo glavo. Kadar je Chateaubriand narekoval kak spis, je hodil bos po kamenitem tlaku svoje sobe; Cooper pa je mogel pisati le, če je imel v ustih slaščico. Byron je imel vse žepe polne gomoljik, kadar je pisal; Flaubert je pokadil pipo slabega tobaka, predno je sedel k pisalni mizi; Balzacu pa je tudi po dnevi morala svetiti sveča, sicer ni mogel pisati.

Velika Pratika za prestopno leto 1896., ki ima 366 dni. Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba. V Ljubljani. Natisnili in založili J. Blaznikovi nasledniki. Cena 15 kr. Priporočamo to „Pratiko“ s prepričanjem in prav toplo gg. tovarišem, da jo blagovolje širiti in priporočati med našim narodom, tembolj, ker je to tista stara „Pratika“, koja je naš oče Janez Bleiweis izdaval.

Pred ljubljansko c. kr. izpraševalno komisijo so se vršili izpiti učne usposobljenosti od 4. do 11. novembra t. l.

Za meščanske šole sta napravila izpit: g. Kerschbaumer Jurij (II. sk.), in gđ. Pfau Klara (III. sk.), oba z nemškim učnim jezikom.

Za francoski jezik: gđ. Laurenčič Olga.

Za ljudske šole z nemškim učnim jezikom po čl. V. t. 1. g. Matko Martin;

Za ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom: g. Čuk Fran, Grailand Fran, Rosenstein Ferdinand, Sadar Adolf, Schlenz Rudolf, in gospodične: Augustin Antonija, Bračko Marija, Gidrich Gabrijela (z odl.), Gimperšek Marija, Gasperin Olga (z odl.), Gherbaz Emilija, Globočnik Marija, š. s. Gosak Uršula, Hayne Jospina, Hribal Roza (z odl.), Jeglič Rafaela, Jereb Ana, Krašovic Ana, Kren Emilija, š. s. Krulc Nikolaja, Leinfellner Marija, Mally Ida, Mikuschn Antonija, Piller Ivana, Pirch Klotilda, Tomec Jakobina, Vasič Marija, Wruss Emilija, Zwirn Friderika. Z nemškim učnim jezikom: g. Makovetz Fran, in gđ. Krobath Ana (z odl.).

Učiteljstvo gorišk. okraja, zbrano pri uradni konferenci v Št. Petru pri Gorici je jednoglasno sklenilo: 1. Prošiti visoko c. kr. vlado, da blagovoli sprejeti šole v svojo področje, t. j. ljudska šola naj se podržavi. 2. Prošiti c. kr. okr. šolski svet, da poviša doneske za kurjavo in za snaženje šolskih prostorov — sicer se s prihodnjim šolskim letom učiteljstvo odpove oskrbovanju v tem obziru. 3. Prošiti prešlavni c. kr. deželni šolski svet, da razveljavi t. l. izdani ukaz, s katerim se učiteljstvu nalaga, da mora po zimi zamujene šolske dneve (radi vremenskih nezdod) nadomestiti koncem šolskega leta, ker s tem ukazom se jemljejo učiteljstvu pravice, ki mu jih zagotavljajo državne postave.

Spominek. V Homotavu na Češkem se je ustanovil poseben odbor, ki nabira denarne doneske za spominek za na Triglavu se ponesrečenega prof. Al. Schmidta. — a.

V pokoj morajo vsled najnovejše naredbe na Francoskem stopiti vsi okr. šolski nadzorniki in seminarni ravnatelji, ko dosežejo 60. leto starosti. — a.

Pokopališče psov se nahaja — kakor bode le malokaterim znano — v Hyde-parku v Londonu. Vstanovilo se je to pokopališče l. 1878. Vojvoda kambridški je dal nekega dne staremu vratarju, ki ima svoj vrt v tistem parku, mrtvega psa, proseč ga, da ga pokoplje v vrtu. To se je zgodilo; od tistega časa pokopavajo tam londonski bogataši svoje pse. Sedaj je tam uže do 30 pasjih grobov, a jeden lepši od drugega. Na mnogih grobih so spominki s prav „ganljivimi“ napisi. Tu je čitati tudi sledeče: „Mojemu ljubemu Centi-ju, ljubljenuemu, edinemu prijatelju 12 let.“ — „Ubogi Tapy! julija 92. l. si končal življenje. Tvoj revni gospod, Lord Peter, preživel te je le 2 dni.“ — „Našemu ljubemu „hudičku“ 7. mal. travna 1886.“ — Najboljši (!!) je pa sledeči: „Jak, rojen 2. listopada 1878, umrl 15. vel. srpana 1892. Ljubil je, trpel in — umrl!“ Na mnoge grobove zasajajo vsako pomlad dragocene cvetice in polsajajo lepe veñce. — To je „prava“ pasja ljubezen! — a.

Učitelji in orožniki. Pod tem naslovom nam pišejo iz goriške okolice: Zadnja leta država vsem svojim uradnikom in služabnikom povisuje plače, sedaj so prišli na

vrsto ces. kr. orožniki. Kakor je znano, ni treba za ta stan nikakih posebnih predstudies. Ko mladenič dovrši tri leta vojaške službe, lahko ustopi v službo k orožnikom. Orožnik dobiva takoj plačo 400 gld., ki se mu že po preteku vsacih treh let povišuje, tako da ima orožnik (vodja) po preteku 16 službenih let lepo plačo 750 gld. Poleg tega dobiva tudi obleko zastoj in še celo več, nego je potrebuje, da si na račun tega še kaj prihrani. Pri orožnikih je posebno dobro tudi to, da jih živi po več skupaj, kar omogočuje, da imajo primerno družbo in primerno hrano. Za uživanje popolne penzije služijo menda le 30 let vstevši tri leta vojaške službe. Sedaj pa pogledimo, kako je z učitelji. Oče mora sina najmanj 10 let šolati, kar prizadene obilo stroškov očetu, mnogo truda in skrbi sinu. Končavši študije, dobi službo učitelja in plačo 360 gld. Služba mu je navadno odkazana v kaki vasi, kjer za svojo plačo ne more dobiti niti primerne hrane. (Meni se je n. pr. računalo 30 novč. za kosilo: krožnik ječmena brez kruha in vina; kje so zajutrek in večerja, stanovanje, svečava, perilo, kurjava? itd. itd.) O kaki družbi, ki je vendar vsakemu potrebna, niti ne govorim. Grenke, tužne ure.

Ubogi kandidacije, kako vse drugače si slikate prihodnost! Srečen oni, ki pride službovat v kak večji kraj ali mesto. In brilkosti in nevšečnosti, boj v službi z upornimi stariši, kdo vam more to opisati? In za vse to dobite le 360 gld., ki vam zadostajejo komaj za najpotrebnejše. Orožnik, omenil sem že, dobiva po 16letnem službovanji 750 gld., koliko pa učitelj, ki ima veliko več potreb?? — — 530 gld. Pri takih razmerah pač ni nikako čudo, ako je pomanjkanje učiteljskih moči vedno večje, ako se mladeniči posvečujejo raje kateremukoli drugemu stanu, nego pa učiteljskemu in stavim, ako bi jim bile znane grenkosti, težave in trpljenje učiteljskega stanu, le redki bi bil, ki bi se odločil za ta stan, dokler uživa tako sramotno, poniževalno plačo. Učiteljstvo bi se moralo pritoževati naravnost pri visokem c. kr. naučnem ministerstvu, ker že vse prošnje pri dež. poslancih nič ne pomagajo. Ako nas dežela ne more plačevati, naj nas država sprejme v svoje področje. Učiteljska društva, zganite se! Ljudska šola naj se p o d r ž a v i !*

Zavetišča za — pijance. Naše ministerstvo pravosodja je ravnokar završilo jako znamenit zakon, po kojem se bodo snovala zavetišča za pijance na račun države, dežel, okrajev in občin. Tem zavodom bode namen, preprečiti zle posledice pijančevanja: duševno in нравstveno pešanje in spridenje. V te zavode bodo pošiljali one, ki so bili v zadnjem letu po svoji obsodbi radi pijančevanja več kot trikrat kaznovani radi istega pregreška; taki pijanci, ki so vsej okolici nevarni v нравstvenem, gospodarskem in telesnem pogledu; in slednjič, kojim je bil opesal um in so potem ozdraveli, ki pa vendar nimajo še dovolj odporne sile proti alkoholizmu. Pa tudi radovoljni vstop bode dovoljen v ta zavetišča (asile).

Šole v Sibiriji. Tekom poslednjega desetletja pomnožilo se je število cerkvenih občinskih šol v Sibiriji neverojetno naglo. V tem, ko je bilo leta 1884. po vsej Sibiriji le 5 takih šol, bilo jih je leta 1894. že 654, učencev in učenk pa 12.978. — Osnovnih šol, (v katerih se uče otroci le pisati in čitati), bilo je leta 1890. v Sibiriji le 453 s 5417 otrok obojega spola. Leta 1891. naraslo je teh šol na 504 s 6027 obiskovalci, a leta 1894. bilo jih je že 800! Torej se je v poslednjih desetih letih pomnožilo število cerkvenih občinskih šol in osnovnih šol v „grozni, barbarski Sibiriji“ za 239 odstotkov! Vsega šteje Sibirija dandanes 2522 šol (med temi 330 meščanskih) 173.306 gojenci. — Sibirija ima okolo 6.300.000 prebivalcev, torej pride jedna osnovna šola na 2486 duš, in to je v barbarski Sibiriji. — Na koliko slovenskih duš pa pride jedna osnovna šola v prosveljenem Trstu, nadahnenim z avito kulturo*?

Zahvala. Dobrodelno društvo „Narodna šola“ poslala je tukajšnji dekliški šoli za mali znesek mnogo učnih pripomočkov, za kar se mu voditeljstvo te dvorazrednice toplo zahvaljuje.

V Repnjah, 28. vinotoka 1895.

Voditeljstvo.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1333.

o. šol. sv. Na dvorazrednici v Doberničju se razpisuje v stalno ali začasno nameščenje drugo učno mesto s prijemki IV. plač. razreda.

Prošnje do 20. listopada t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu, dne 30. vinotoka 1895.